

2022-10-03
D-nr 2046/2022

Utsänt till:
Medlemmarna i AG 48 och AGS 447

För kännedom:
M Sjölander

Protokoll

nr 56/40

fört vid gemensamt möte med AG 48 (nr 56) och AG 07/AGS 447 (nr 40) den
6 april 2022 hos Kiwa Inspecta, Solna.

Närvarande:

Jonas Kilsmark, Kiwa Sweden AB
Mathias Lundin, Svetskommissionen (sekr)
Martin Engman, Winteria AB
Per Händemark, Afry Group Sweden AB
Kjell Johansson, Epiroc Rock Drills AB
Peter Kihlmark, Kiwa Sweden AB
Fredrik Larsson, AAA Certification
Per Lundgren, Hitachi Energy AB
Niklas Nyström, Dekra Industrial AB (online)
Milena Rosell, BAE Systems AB
Björn Rundcrantz, Afry Group Sweden AB

1. Mötets öppnande och godkännande av dagordningen

Ordföranden Jonas Kilsmark öppnade mötet och hälsade alla välkomna. Kort presentationsrunda genomfördes. Dagordningen godkändes.

2. Konkurrensrättslig efterlevnad

Mötesdeltagarna påmindes om och godkände att rätta sig efter riktlinjerna för konkurrensrättslig efterlevnad (se www.svets.se/samsyn). Vid mötet kommer ingen känslig affärsinformation (såsom pris, produktionsdata etc.) att diskuteras och ingen information utbytas i strid med befintlig konkurrenslagstiftning.

3. Föregående mötes protokoll (AG 48 nr 55 / AGS 447 nr 39)

Föregående protokoll genomgicks kort och godkändes. Följande noterades:

Punkt 4: Noterade att den tydliga nedgången i certifikat vid förra mötet orsakades av fel data till certifiering.nu.

Punkt 4: Noterade att Mathias skrivit artikel i Svetsen nr 1/2022 om detta.

Protokollet lades till handlingarna.

4. Statistik certifierade företag – ISO 3834, EN 1090, EN 15085

Mathias rapporterade aktuell statistik för certifierade företag (**Bilaga 1**).

Noterar den tydliga nedgången i certifikat vid förra mötet orsakades av fel data.

Mathias påminner TÜV om data, och om medverkan i gruppen.

Noterade att det finns många svetsande företag med ISO 9001 men som inte känner av krav på ISO 3834. Det finns hela branscher som inte ställer krav på kvalitetssystem för svetsning, bilindustrin, fjärrvärme, installationsföretag etc.

Finns de som har ”PED-godkännande” men som inte har ISO 3834-certifiering. De ska följa ISO 3834, så det anmälda organet måste ha gjort någon bedömning. Men företaget väljer att inte certifiera sig.

Liknande situation för EN 1090-1. Alla väljer inte att certifiera ISO 3834, trots att innehållet i revisionen i princip är ekvivalent (om svetsning ingår)

Kjell har inte hittills varit på bara ett enda företag för första gången som uppfyller kap 10 och 14 i ISO 3834.

5. Standardisering för kvalitetssäkring vid svetsning (AGS 447)

SS-EN ISO 3834-1 till -5 fastställdes i nya utgåvor under 2021. Dessa är helt nyligen översatta till svenska. Uppdateringen av den tekniska rapporten Del 6 med vägledning om tillämpning av 3834-serien kommer att dröja. Punkten om status för 3834-serien togs därmed bort inför detta möte.

5.1 ERFA ISO 3834 – Diskussion, uppdatering

ERFA-dokumentet uppdaterades förra mötet och cirkulerades med föregående mötets protokoll. Ska finnas uppdaterat i Verktygslådan enligt tidigare beslut.

Kjell noterade att ”Svartbältare” ofta inte är tillräckligt. Skulle det vara det om kompletterat med IWS, IWT eller IWE.

Många smidesverkstäder inte vana att hantera avvikelser. Det vore bra att IWS, T, E-utbildningarna innehöll, avvikelser, åtgärder, etc

Diskuterade artikeln av Mathias i Svetsen nr 4/2021 (standardspalten). Gruppen läser artikeln och återkopplar till Mathias om den ska kompletteras och/eller innehåll till en uppföljande artikel.

Ledningsfråga att prioritera kvalitetsarbetet.

Det är sällan svetsansvariga är en del av ledningsgruppen på företaget.

Mette har översatt checklistorna i verktygslådan till engelska. Inköp blev begeistrade. Har lagt in i upphandlingsunderlag (offertförfrågan). Företagen måste fylla i.

5.2 ISO 17662, referens till ny utgåva EN IEC 60974-14 Bågsvetsutrustning - Del 14: Kalibrering, validering och konsistensprovning (ersätter EN 50504)

De tidigare medlemmarna av ad-hoc-gruppen är kontaktade, men nytt möte är inte bestämt.

Vilka i AG 48 är intresserade av att medverka? Vissa möten, om inte alla, kommer att vara online.

En som utför har påstått att det tillkommit krav på att man ska göra en säkerhetsgenomgång av maskinen.

Certifieringsorganen har inte hittat något i standarden för det kravet, men det är önskvärt att göra det.

Sis.se anger att EN IEC 60974-14 ersatt EN 50504.

ISO 14731 innehåller säkerhetskontroll som uppgift vid tillsyn.

Hur ska säkerhetskontrollen gå till? Står i tillverkarens dokumentation för utrustningen.

Det enda kravet på säkerhet i del 14 är angående säkerheten vid utförandet av valideringen.

Förebyggande underhåll? En del företag som utför validering inkluderar förebyggande underhåll av maskinerna.

Noterade att det kom ett corrigendum till 60974-14 i veckan.

Noterade att ingen gör validering under ackreditering.

Conventional load =? Peter skickar underlag.

Mathias tipsade om www.iso.org/obp som innehåller termer och definitioner för alla termer som ingår i standarder.

Mathias försöker få till ett möte med ad-hoc-gruppen. Även med förutsättningarna som beskrevs förra mötet.

Fredrik vill träffa Nordcert och Kiwa om en punkt i standarden IEC 60974.

Esab & Kemppi säger utrustningar. Weld scanner (Esab) resp. Arc validator (Kemppi).

Vad sker för utbildning? Vad har man för utbildningsunderlag?

5.3 Status på övriga projekt inom svetsstandardiseringen

Mathias gick igenom status för övriga aktuella standardprojekt för kvalitet vid svetsning (**Bilaga 2**).

SS-EN 287-6 svetsning av gjutjärn. Materialgrupp 70. Mathias kollar SC 11 el SC 4.

6. Produktstandarder för svetsade produkter (t.ex. EN 1090, 15085)

Fredrik tog upp angående EN 1090. Det har inte kommit några harmoniserade standarder på byggproduktområdet de senaste åren. Inte sedan 2019. Finns 500 standarder idag, många är föremål för revision, och många i pipen. Orsaken är oklar, men verkar vara relaterat bl.a. till pandemin.

EN 15085-3, -4 och -5 är under revision. Del 6 som behandlar reparation är ett nytt projekt som är oklart när den publiceras.

15085-2 fastställdes hösten 2020 i ny utgåva. Den hänvisar till standarder som inte är reviderade och som inte är publicerade (del 6). Det funkar dåligt.

EN 13445 hänvisar till 15614-1:2017 som inte är citerad. Konstaterade att man får göra avsteg från harmoniserad standard. Problemet är hur man gör då.

För tillverkaren är det en fördel att använda 15614-1:2017, men om det innebär extra dokumentation tycker man ofta att det inte är värt det.

Krav på hårdhetsprovning på duplexa material har ändrats, likaså är separat kvalificering för rör <D25 inte kvar.

Övergången för certifikaten till de nya utgåvorna av ISO 3834 sker i samband med revisioner.

7. Status digitaliserad visuell kontroll

Frågeställningar:

- Hur har tekniken utvecklats det senaste året?
- Hur går det med implementeringen i Sverige?
- Hur har det gått med erkännandet av tekniken av bl.a. kontrollorgan?
- Vad finns det för behov/problemställningar kring standardisering, t.ex. ISO 5817, 17637 etc?

SS-EN ISO 17637:2017 Oförstörande provning av svetsar - Visuellt provning av smältsvetsförband (ISO 17637:2016)

Martin Engman, Winteria AB, gav en presentation "Digitaliserad visuellt provning – DVT". Metoden är i princip insamling av data med en "linescanner", analys av data med specialutvecklad mjukvara och presentation i en postprocessor.

200 Hz – 200 mätningar per sekund. Hur snabbt kan man dra?

Är metoden beroende av fabrikat på linescanner? Nej. Använder två olika fabrikat idag. Men i princip oberoende. Har tänkt på budgetvariant.

Ställer man in acceptanskraven? Ja, men är förprogrammerat 5817 respektive Volvo-standard. Men man måste lägga in plåttjocklek och nominellt a-mått.

Billigare och billigare scannrar med högre och högre upplösning. Bedömning av svets betydligt mer komplext än annan tillämpning med laserscanner.

Har nu 8 stycken handhållna enheter på marknaden. Varav fem stycken i RND och en i produktion hos Valmet.

Om det skulle finnas en handhållen för under 10 kkr skulle det vara stor potentiell efterfrågan.

Om vi har 50 st VT2or, hur kan vi räkna hem investeringen?

Noterade att anledningen att vi tittar på Winteria som förvisso är ett kommersiellt system. Är från början ett svenskt forskningsprojekt, en startup från en akademisk miljö som bygger på lång RND.

Behov av uppdatering av standard eller ny standard motsvarande ISO 17637? Möjligen.

8. Informationsprojekt och medlemsfrågor

Artikel Svetsen nr 4/2021 förs in på listan.

Saknar vi någon i gruppen? Tillverkare av svetsutrustning.

Fråga till certifierade företag. Vad behöver man hjälp med avseende tillämpningen av ISO 3834 och 1090-1? Enkät. Frågor till den? "Jag har följande fråga angående tillämpning av ISO 3834 respektive EN 1090-1".

Kan gå ut i Svetsen: Har du frågor om tillämpning av ISO 3834? Hör av dig till AG 48.

9. Övriga frågor

Inget.

10. Nästa möte

Nästa möte bestämdes till torsdag **den 27 oktober 2022** hos Kiwa Inspecta, Solna Port (dagen efter AGS 445).

Vid protokollet

Mathias Lundin